

Sygn. akt IV KS 47/19

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **B. K.**

oskarżonej z art. 256 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 28 października 2019 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

w trybie art. 539a k.p.k.,

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w K.,

z dnia 10 lipca 2019 r., sygn. akt VI Ka (...),

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w D. ,

z dnia 18 stycznia 2019 r., sygn. akt II K (...),

na podstawie art. 539e § 2 in principio k.p.k.

postanowił:

- 1. oddalić skargę,**
- 2. obciążyć oskarżoną kosztami sądowymi postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w D. , wyrokiem z dnia 18 stycznia 2019 r., sygn. akt II K (...), uniewinnił B. K. , K. S. i M. A. od zarzutów popełnienia przestępstw z art. 256 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Od tego wyroku apelację na niekorzyść oskarżonych wniósł prokurator. Zaskarżył go w całości i zarzucił naruszenie art. 4, 7, 92 i 410 k.p.k., „poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę przeprowadzonych dowodów i w rezultacie bezkrytyczne przyjęcie za wiarygodne wyjaśnień oskarżonych M. A. , B. K. i K. S. , iż ich zamiarem nie było propagowanie totalitarnego ustroju państwa, w sytuacji gdy

analiza zgromadzonych w niniejszej sprawie dowodów z dokumentów oraz opinii biegłego prowadzi do wniosku, iż:

- oskarżeni B. K. i K. S. , w ramach redagowanego przez nich czasopisma [...] Partii Polski „B.”, publikowali teksty cytujące dzieła i wypowiedzi autorstwa W. L. i J. S. oraz pozytywnie odnoszące się do ich działalności politycznej, a także teksty nawołujące do wprowadzenia ustroju komunistycznego w drodze rewolucji, przemilczające powszechnie znane z doświadczeń historycznych negatywne skutki wprowadzenia ustrojów opartych na doktrynach marksizmu i leninizmu oraz negujące zbrodnie komunistyczne,

- oskarżony M. A. , w ramach administrowanej przez niego strony internetowej (...), publikował czasopismo [...] Partii Polski „B.”, a ponadto teksty autorstwa W. L. i J. S. oraz inne teksty gloryfikujące przywódców Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich i negujące zbrodnie komunistyczne,

które to okoliczności przesądzają, że oskarżeni M. A. , B. K. i K. S. swoim zachowaniem wypełnili przedmiotowe i podmiotowe znamiona zarzucanych im przestępstw z art. 256 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.”.

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 10 lipca 2019 r., sygn. akt VI Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w D. .

Od powyższego wyroku skargę wniósł obrońca B. K. , zarzucając naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k., polegające na „dowolnej, a nie swobodnej ocenie materiału dowodowego, w szczególności artykułów zawartych w czasopismach „B.” z pominięciem przy ich ocenie istotnych dla wyjaśnienia sprawy wyjaśnień B. K. i K. S. ”.

Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w K. w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga nie mogła zostać uwzględniona.

Zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do orzekania kasatoryjnego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, LEX nr 2204960). Z kolei treść art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k. przesądza, że uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, bądź art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

W orzecznictwie ponadto wskazuje się, że „możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karnej przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określona w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1 - 3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k.” – uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r. I KZP 10/18, OSNKW 2018/11/73).

W niniejszej sprawie powodem uchylenia przez Sąd odwoławczy wyroku Sądu Rejonowego w D. i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania było zakwestionowanie dokonanej przez sąd meriti oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, w szczególności wyjaśnień oskarżonych, dowodów z dokumentów oraz opinii biegłego, a w rezultacie podważenie ustaleń strony podmiotowej i przedmiotowej czynów zarzucanych oskarżonym, a więc krytyczną oceną uniewinnienia oskarżonych. Sąd odwoławczy, wbrew twierdzeniom skarżącego, dogłębnie przeanalizował też zgromadzony w sprawie materiał dowodowy oraz

poczynił własne ustalenia faktyczne, w tym w zakresie strony podmiotowej zachowań oskarżonej B. K.. Wskazał, że oskarżona (także współoskarżeni) nie popierali totalitarnego ustroju państwa, jedynie na płaszczyźnie słownych deklaracji. W rzeczywistości ich zachowanie całkowicie przeczyło tym zapewnieniom, przy czym zamiar oskarżonej B. K. został przez nią zmanifestowany, poprzez ustalone przez sąd i przypisane jej działania w postaci redagowania czasopisma „B.”.

Nie ma więc racji skarżący, że Sąd odwoławczy nie zastosował się do wskazań zawartych w cytowanej powyżej uchwale Sądu Najwyższego, gdyż nie podjął próby usunięcia stwierdzonych uchybień w dokonanej przed Sądem pierwszej instancji ocenie dowodów, tylko od razu - niesłusznie opierając się wyłącznie na ocenie czasopisma „B.” - wydał orzeczenie o charakterze kasatoryjnym. Przeciwnie, zrealizował konieczny do oceny prawidłowości zastosowania art. 454 § 1 k.p.k. warunek, bowiem wykazał, że gdyby nie stwierdzone uchybienia (błędne ustalenia faktyczne) powinien zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie było niedopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz takiego orzekania.

W świetle powyższego uznać należy, że skarga obrońcy oskarżonej koncentrując się na podważaniu rzetelności analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, polemice z oceną źródeł dowodowych dokonaną przez Sąd odwoławczy, skutecznie nie podważa tych ustaleń, które legły u podstaw wydania wyroku. Stąd nie mogła ona być uznana za zasadną.

W tym stanie rzeczy uznać należy, że Sąd Okręgowy w K. wydając zaskarżony wyrok nie dopuścił się naruszenia przepisu art. 437 § 2 k.p.k., a w konsekwencji rozpatrywany środek zaskarżenia podlegał oddaleniu.

O kosztach sądowych postępowania skargowego rozstrzygnięto zgodnie, ze stosowanymi na zasadzie analogii, przepisami art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k., obciążając nimi oskarżoną.